

Î N C H E I E R E

21 noiembrie 2018

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Iulia Sîrcu
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Alexei Timuș,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Timuș
împotriva Băncii Naționale a Moldovei și „Băncii de Economii” SA, în proces de
lichidare, privind contestarea actelor administrative,
împotriva deciziei din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 12 mai 2017, Alexei Timuș a depus cerere de chemare în judecată, în ordinea contenciosului administrativ împotriva Băncii Naționale a Moldovei, intervenient accesoriu „Banca de Economii” SA, în proces de lichidare, solicitînd constatarea ilegalității răspunsului Băncii Naționale a Moldovei din 14 aprilie 2017, obligarea Băncii Naționale a Moldovei să efectueze achitarea creanței aferente contului de depozit cu nr.xxxxxxxx în sumă de 313 678,98 lei, înaintea onorării de către „Banca de Economii” SA, în proces de lichidare, a creanțelor validate conform priorității claselor de creanțe; obligarea Băncii Naționale a Moldovei de a achita rata dobînzii la depozit pe perioada 17.10.2015 – 01.05.2017 (de la data retragerii licenței până în prezent) în valoare de 43 848 lei, încasarea din contul Băncii Naționale a Moldovei a sumei de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat de pe urma instituirii nelegitime a moratorului asupra pensiei și neachitarea depozitului nr. xxxx/xxxxxx înaintea retragerii „Băncii de Economii” SA a licenței de activitate.

Pe parcursul examinării cauzei civile Alexei Timuș a solicitat atragerea în calitate de pîrît a „Băncii de Economii” SA, în proces de lichidare. Totodată Alexei Timuș a concretizat și completat pretențiile din cererea de chemare în judecată, solicitînd constatarea ilegalității răspunsului Băncii Naționale a Moldovei din 14.04.2017, dispunerea încasării în mod prioritar față de alte creanțe, creanța aferentă contului de depozit cu nr.xxxxxx în sumă de 313 678,98 lei din contul mijloacelor bănești a „Băncii de Economii” SA în proces de lichidare, prin intermediul Băncii Naționale a Moldovei, dispunerea încasării în mod prioritar față de alte creanțe rata dobînzii la depozit pe perioada 17.10.2015 – 01.05.2017 în

mărime de 43 848 lei din contul mijloacelor bănești a „Băncii de Economii” SA, în proces de lichidare, prin intermediul Băncii Naționale a Moldovei, încasarea din contul Băncii Naționale a Moldovei a sumei de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat de pe urma admiterii instituirii nelegitime a moratorului asupra pensiei, neachitării depozitului nr.xxxxxxxx constituit din plăți sociale înaintea retragerii „Băncii de Economii” SA a licenței de activitate, cât și a inacțiunilor Băncii Naționale a Moldovei la neexecutarea de către „Banca de Economii” S.A. a prevederilor Hotărârii Comitetului executiv al BNM nr.16 din 10.09.2015 și a ordinului BEM nr.343 din 15.09.2015. (f.d. 56)

În motivarea acțiunii a indicat că, la 20 decembrie 2013 a deschis la „Banca de Economii” S.A. contul de depozit de tip „Jubiliar” cu nr.xxxxxx.

Vărsământul inițial în sumă de 210 000 lei s-a făcut de pe contul de card nr.xxxxxxxx și reprezintă indemnizația la pensionare acordată la eliberarea din serviciul militar în legătură cu atingerea vârstei limită de aflare în acest serviciu. Acest fapt este confirmat de către Serviciul de Informații și Securitate prin certificatul cu nr.20/815 din 12 octombrie 2016 și extrasul din transferul efectuat de către unitatea militară a sumei de 225 170 lei către „Banca de Economii” S.A.

Tot la data deschiderii contului, a fost efectuată operațiunea de suplinire a contului de depozit cu suma de 10 000 lei, ce constituie pensia pentru luna decembrie 2013. Suma din acest cont de depozit de 51 541,50 lei reprezintă pensia militară pentru 5 luni, inclusiv pensia pentru lunile decembrie 2014 – februarie 2015, transferate de contabilitatea băncii la contul de depozit la solicitarea deponentului, fapt confirmat prin Certificatul nr.xxxxxx.

La data de 27 noiembrie 2014, prin Hotărârea Consiliului de Administrare al Băncii Naționale a Moldovei nr.248 asupra „Băncii de Economii” S.A. a fost instituit regimul de administrare specială. Pct.5 al acestei hotărâri prevede aplicarea, în conformitate cu art.37¹⁵ din Legea instituțiilor financiare nr.550 din 21.07.1995 a unui moratoriu pe termen de 2 luni, începând cu data de 27 noiembrie 2014, asupra tuturor creanțelor creditorilor față de „Banca de Economii” S.A., inclusiv și a depozitului cu nr. xxxxxxxx. Însă, la implementarea acestei acțiuni nu s-a luat în calcul prevederile subpunctului 11 al pct.5 și anume, că acțiunea moratorului nu se extinde asupra astfel de categorii de creanțe ca, creanțele privind plata salariilor, pensiilor și indemnizațiilor sociale. Ca urmare a acțiunilor pârâtului, pensia sa, care venea în bancă pe un cont comun pentru pensionari și apoi se transfera pe contul menționat de depozit a fost blocată și supusă moratorului. Același lucru s-a întâmplat și cu indemnizația la pensionarea din serviciul militar transferată inițial de bancă la cont de card, iar mai apoi la contul de depozit cu nr. xxxxxxxx.

La emiterea Hotărârii Comitetului Executiv al BNM nr.16 din 10 septembrie 2015 cu privire la modificarea Hotărârii Consiliului de Administrare al BNM nr.248 din 27 noiembrie 2014 prevederile moratorului asupra contului de depozit menționat, constituit din pensie și indemnizație la pensionare, au fost păstrate pe motivul apartenenței deponentului la persoanele fizice afiliate Băncii de Economii S.A., membru al comitetului de credite al BEM pe parcurs de 1 an. Decizia în cauză s-a elaborat fără a se lua în calcul lipsa atribuției lui la acordarea creditelor problematice sau neperformante, cât și la alte operațiuni bancare, care ar fi putut provoca prejudicii instituției, fapt stabilit cu certitudine pe parcursul administrării speciale a BEM și confirmat de către administratorul special al băncii în răspunsul la scrisoarea BNM cu nr.xxxxxxxx din 10.09.2015.

La menținerea moratoriului asupra depozitului cu nr. xxxxxxxx nu s-au luat în calcul nici prevederile Ordinului nr.343 din 15 septembrie 2015, aprobat de către Administratorul special al Băncii de Economii S.A. în care se stipulează că moratoriul instituit prin Hotărârea Consiliului de Administrare al BNM nr.248 din 27 noiembrie 2014 nu se aplică față de conturile persoanelor afiliate băncii, care sunt deschise în cadrul proiectelor salariale și sociale și sumele de pe alte conturi, care reprezintă salarii și plăți sociale.

Ținând cont de conținutul art.37⁷ lit. b) al Legii instituțiilor financiare nr. 550 din 21.07.1995 în care, printre altele, se stipulează că administratorul special are atribuții de a minimiza riscurile pentru interesele fiecărui deponent, dînsul s-a adresat în repetate rânduri către administratorul special al băncii la subiectul contului de depozit ce-i aparține, însă, de fiecare dată, în răspuns se făcea referire la anularea moratoriului în privința depozitelor persoanelor fizice peste două luni, adică, după expirarea regimului de administrare specială a băncii cum a fost prevăzut inițial în Hotărârea BNM, dar în realitate el s-a prelungit din două în două luni până la 11 luni. După care, în una și aceeași zi, BNM, prin una și aceeași decizie, a stopat regimul de administrare specială, a anulat moratoriul și introdus regimul de lichidare silită a băncii, care, deja, prevede onorarea de către „Banca de Economii” S.A. a obligațiilor față de deponenți într-o ordine de priorități ce, în cazul „Băncii de Economii” S.A., nu asigură perspective reale pentru recuperarea depunerilor bănești ce-i aparțin.

La 30 octombrie 2015 a adresat un demers pe numele Guvernatorului BNM, solicitând anularea moratoriului asupra contului său și transferarea lui la banca dobânditoare, procedură aplicată în privința conturilor de depozit neridicate de deponenți până la retragerea licenței băncii. În răspunsul BNM din 10 noiembrie 2015 la respectivul demers s-a specificat următoarele „în legătură cu retragerea pe data de 16 octombrie 2015 a licenței de activitate și inițierea procesului de lichidare silită a Băncii de Economii S.A., în temeiul art.34¹⁷ alin.(1) lit.c) din Legea instituțiilor financiare, regimul de administrare specială a băncii a încetat, astfel a încetat de drept și moratoriul asupra creanțelor băncii. Astfel, solicitarea de anulare a moratoriului asupra creanțelor persoanelor afiliate „Băncii de Economii” S.A., inclusiv în privința mijloacelor bănești depuse de dvs. nu poate fi satisfăcută”.

La data de 20 februarie 2017, luând cunoștință cu Ordinul nr.343 din 15 septembrie 2015, emis în conformitate cu prevederile capitolului V² din Legea instituțiilor financiare, Hotărârea Consiliului de Administrare al Băncii Naționale a Moldovei nr.248 din 27.11.2014, Hotărârea Comitetului Executiv al BNM nr.4 din 26.08.2015, Hotărârea Comitetului Executiv al BNM nr.16 din 10.09.2015 și semnat de către administratorul special al Băncii de Economii S.A. a constatat următoarele. Pct.3 al acestui act normativ stabilește că, prevederile moratoriului instituit prin Hotărârea Consiliului de Administrare al Băncii Naționale a Moldovei nr.248. din 27.11.2014 se aplică față de conturile persoanelor fizice afiliate Băncii de Economii S.A., care nu sunt deschise în cadrul proiectelor salariale și sociale și sumele de pe alte conturi care nu reprezintă salarii și plăți sociale, iar pct.9 al aceluiași ordin interzice acceptarea oricăror plăți din conturile deponenților persoanelor afiliate băncii, cu excepția conturilor persoanelor afiliate deschise în cadrul proiectelor salariale și sociale și sumele de pe alte conturi, care reprezintă salarii și plăți sociale.

Prin urmare, contul său de depozit constituit din pensii și indemnizație socială se încadrează întocmai în prevederile acestor două puncte din ordinul menționat.

În contextul celor specificate, la data de 23 februarie 2017 a adresat către BNM o cerere prealabilă și de remediere a conflictului dat pe cale amiabilă în care a solicitat achitarea sumei de pe acest cont înaintea onorării de către Banca de Economii S.A. în proces de lichidare a creanțelor validate conform priorității claselor de creanțe. La data de 20 aprilie 2017, a primit răspuns la cerere de la BNM cu nr.23-01011/13/1317 din 14 aprilie 2017 în care a fost menționat următoarele: „acțiunea moratorului instituit asupra executării creanțelor față de o bancă, nu se extinde, în limitele stabilite de administratorul special, asupra astfel de categorii de creanțe ca creanțele privind plata salariilor, pensiilor, a indemnizațiilor sociale. Prin urmare, reieșind din prevederile legii și ale moratorului instituit prin Hotărârea Consiliului de Administrare al Băncii Naționale a Moldovei nr.248 din 27.11.2014 Banca de Economii S.A. nu a avut temei de a plăti depozitul sau de a-l transfera la altă bancă”.

Consideră că răspunsul nu corespunde prevederilor subpunctului 11 al pct.5 din Hotărârea Consiliului de Administrare al Băncii Naționale a Moldovei nr.248 din 27.11.2014, punctelor 3 și 9 din Ordinul nr.343 din 15.02.2015 emis în conformitate cu legislația în vigoare și hotărârile autorității naționale de profil cum este BNM.

Prin urmare, consideră răspunsul contradictoriu și neîntemeiat, fapt pentru care folosește calea judiciară în soluționarea conflictului apărut.

Reieșind din obligațiunile asumate de „Banca de Economii” S.A. la deschiderea contului de depozit cu nr.xxxxxxx, la data de 16 octombrie 2015, data retragerii licenței, „Banca de Economii” S.A. era datoare să-i achite creanța aferentă acestui cont în sumă de 313 678,98 lei.

Prin hotărârea din 19 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a respins cererea de chemare în judecată în contenciosul administrativ depusă de Alexei Timuș împotriva Băncii Naționale a Moldovei și „Banca de Economii” S.A., în proces de lichidare privind contestarea actelor administrative și repararea prejudiciului cauzat ca nefondată.

Prin decizia din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Alexei Timuș, fiind menținută hotărârea din 19 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată în ordinea contenciosului administrativ de Alexei Timuș împotriva Băncii Naționale a Moldovei și „Banca de Economii” S.A., în proces de lichidare privind contestarea actelor administrative.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a stabilit că, Alexei Timuș, deținea un card de pensii cu nr.xxxxxxx, la care primea pensia militară, în temeiul contractului încheiat între „Banca de Economii” S.A. și Serviciul de Informații și Securitate și care la data de 09 decembrie 2013, la acest cont de card, a fost transferată indemnizația în sumă de 225 170 lei, acordată la eliberarea acestuia din serviciul militar, în legătură cu atingerea vârstei limită de aflare în serviciu. Ulterior, la data de 20 decembrie 2013, la „Banca de Economii” S.A. a fost deschis un cont de depozit „Jubiliar” pe numele lui Timuș Alexei, cu nr.xxxxxxxx, cu un vărsământ inițial în mărime de 210 000 lei, sumă extrasă din cea acordată cu titlu de indemnizație, care a fost transferată la contul de card al acestuia și totodată fiind efectuată în aceeași zi și o operațiune de suplinire a contului de depozit deschis, în mărime de 10 000 lei, sumă extrasă din pensia transferată pentru luna decembrie 2013. Prin urmare, în temeiul cererii depuse de către Alexei Timuș la data de 12 septembrie 2014, ultimul de sine stătător a solicitat ca pensiile militare stabilite de

către Serviciul de Informații și Securitate, să fie transferate la contul de depozit deschis, cu nr.xxxxxxx. O dată ce Alexei Timuș, personal și din propria inițiativă a depus la data de 12 septembrie 2014, la „Banca de Economii” S.A. o cerere cu privire la transferarea pensiei militare de la contul de card, la contul de depozit deschis de către acesta și care în temeiul acestei cereri a fost încheiat și contractul de mandat nr. 190 din 12 septembrie 2014, nemijlocit între Alexei Timuș – deponent și „Banca de Economii” S.A. – instituția financiară, privind plățile programate, au luat naștere raporturile juridice instituite prin art.1222 Cod civil.

Colegiul civil a precizat că normele ce reglementează contractul de depozit bancar, se aplică cu titlu subsidiar raporturilor dintre bancă și deponent în măsura în care aceste raporturi nu sînt reglementate de prevederile prezentei secțiuni, și dacă aceste norme nu contravin naturii depozitului bancar. Or, nu puteau fi reținute alegațiile apelantului precum că instanța de fond, eronat a aplicat prevederile art. 1222 Cod civil, întrucât cu certitudine s-a constatat că contul de depozit de tip „Jubiliar”, deținut de către Alexei Timuș în cadrul instituției financiare „Banca de Economii” S.A., a fost deschis la solicitarea nemijlocită a acestuia, în baza cererii semnate de către Alexei Timuș și contractul de mandat încheiat între Alexei Timuș și „Banca de Economii” S.A., datate cu 12 septembrie 2014. Respectiv, solicitarea apelantului de a fi transferată și menținută suma pensiei militare și indemnizația, de la contul de card, la contul de depozit de tip „Jubiliar” la termen, deschis de către acesta, modifică destinația acesteia și nu mai pot fi considerate ca mijloace bănești parvenite cu titlu de pensie sau indemnizație socială.

Respectiv, în aceste condiții s-a reținut că în temeiul art. 37¹⁵ din Legea instituțiilor financiare, a fost instituit moratoriu, pe termen de 2 luni, începând cu data de 27 noiembrie 2014, asupra tuturor creanțelor creditorilor față de „Banca de Economii” S.A. Acțiunea moratoriului nu se extinde asupra: a) creanțelor aferente depozitelor și altor obligații pecuniare constituite/născute în baza tranzacțiilor încheiate după instituirea moratoriului; b) creanțelor salariaților băncii privind plata salariilor, remunerațiilor de autor, privind repararea prejudiciilor cauzate prin schilodire sau prin o altă vătămare a sănătății, ori prin deces, precum și asupra creanțelor creditorilor privind plata salariilor, pensiilor, a pensiilor de întreținere, burselor, indemnizațiilor sociale, în limitele stabilite de administratorul special; c) creanțelor privind plata cheltuielilor de administrare necesare asigurării activității băncii, prevăzute la art. 38⁸ alin. (1) lit.d) efectuării compensării creanțelor opuse conform art. 37¹⁴.

Astfel Colegiul civil a indicat că instanța de fond întemeiat a concluzionat asupra faptului că în cazul dat corect a fost instituit moratoriu asupra contului de tip „Jubiliar”, deschis de către Alexei Timuș, întrucât acesta este un cont de depozit, dar nu o creanță privind plățile salariale, pensiilor sau indemnizațiilor. Or, acțiunea moratoriului instituit asupra executării creanțelor față de o bancă, nu se extinde, asupra creanțelor privind plata salariilor, pensiilor și a indemnizațiilor sociale, întrucât depozitul de tip „Jubiliar” la termen, constituit în bancă și deținut de către Alexei Timuș, nu reprezintă o creanță asupra căreia nu se extinde acțiunea moratoriului.

Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău a apreciat critic alegațiile invocate de către Alexei Timuș cu privire la încasarea prejudiciului moral în mărime de 50 000 lei, or, în speță nu au fost constatate careva ilegalități a acțiunilor întreprinse de către Banca Națională a Moldovei și „Banca de Economii” S.A. în proces de

lichidare, care să constituie în sine fapte ce atentează la drepturile personale nepatrimoniale ale acestuia.

La 03 august 2018, Alexei Timuș, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și hotărârii instanței de fond, solicitând casarea deciziei din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 19 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă în întregime.

Ca temei de declarare a recursului a menționat prevederile art.432 alin.(2) lit.a), b), c) și alin.(4) Cod de procedură civilă.

În motivarea recursului a indicat că, instanțele inferioare nu au aplicat prevederile pct.3 și 9 a Ordinului nr.343 din 15 septembrie 2015 a „Băncii de Economii” S.A., deși urmau a fi aplicate și în consecință eronat au interpretat prevederile art.37¹⁵ a Legii instituțiilor financiare nr.550-XII din 21 iulie 1995, pct.5 din Hotărârea Consiliului de Administrare al Băncii Naționale a Moldovei nr.248 din 27 noiembrie 2014, pct.1 din hotărârea Consiliului de Administrare al Băncii Naționale a Moldovei cu nr.252 din 30 noiembrie 2014 și pct.1 din Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu nr.16 din 10 septembrie 2015 și într-un final eronat au aplicat prevederile art.1222 Cod civil, deși nu urmau a fi aplicate.

A menționat că întru executarea moratoriului asupra creanțelor creditorilor față de bancă, care a fost modificat în timp de către Banca Națională a Moldovei, „Banca de Economii” S.A. a emis ordinul nr.343 din 15 septembrie 2015, prin care în pct.3 a indicat că se aplică moratoriul asupra creanțelor persoanelor nominalizate expres în anexe, listele unor categorii de afiliați băncii, cu excepția conturilor deschise în cadrul proiectelor salariale și sociale, iar la pct.9, în mod mai explicit s-a indicat unele aspecte, din care rezultă cu certitudine, că creanțele care fac excepție moratoriului sunt: conturile persoanelor fizice afiliate deschise în cadrul proiectelor de salarizare și proiectelor sociale; sumele de pe alte conturi care reprezintă salarii și plăți sociale, în condițiile existenței unui document confirmativ; ieșirile din conturi în limita intrărilor în conturi înregistrate după 27 noiembrie 2014, adică banii parveniți în conturi după instituirea moratoriului, cu excepția dobânzii calculate.

La data retragerii licenței de activitate a „Băncii de Economii” S.A., 16 octombrie 2015, creanța sa constituia suma de 295 561,06 lei, parvenită în exclusivitate cu titlu de indemnizație acordată la eliberarea din serviciu militar, cât și pensia pentru 5 luni, iar suma de 24 117,91 lei, constituia dobânda neridicată. Astfel valoarea totală a creanței constituie 313 678,98 lei.

Cererea sa a fost respinsă pe motiv că dînsul a deschis un cont de depozit de tip „Jubiliar”, pe care a transferat indemnizația unică la pensionare și pensia lunară, astfel schimbînd statutul acestor bani, transferați la bancă în cadrul unui proiect social, însă instanțele ierarhic inferioare au omis faptul că sunt exceptate de la moratoriu nu doar conturile persoanelor fizice afiliate deschise în cadrul proiectelor sociale, dar și sumele de pe alte conturi care reprezintă plăți sociale, în condițiile existenței unui document confirmativ.

Pentru aplicarea justă a cadrului legal în cazul dat, esențial este sursa provenienței sumelor de bani transferați la bancă și aflați în cont, pe care i le datorează banca, și în acest context, nu are relevanță juridică faptul că banii au fost transferați dintr-un cont în alt cont în interiorul aceleiași bănci. Or pensionarul este în drept să-și administreze pensia în modul cel mai eficient pentru asigurarea unui trai decent, iar

mutarea prin transfer a banilor ce constituie plăți sociale, de la un cont la altul, nu conduc la desființarea naturii și statutului provenienței acestora, care rămâne a fi pensie și indemnizație socială, care este un drept garantat de art.47 alin.2 al Constituției RM, cât și proprietatea sa care urmează a fi protejată prin prisma art.46 din Constituție.

La urmărirea rezonabilității și proporționalității dintre interesul general și dreptul subiectiv fundamental, instanțele inferioare nu au ținut cont de faptul că nu a fost identificat sau cel puțin indicat un temei rezonabil ca plățile protejate de Constituția RM să nu fie achitate lui.

Instituirea moratoriului asupra creanțelor persoanelor afiliate băncii putea fi justificat doar pentru verificarea atribuției acestora la acordarea creditelor neperformante sau prejudicierea instituției bancare în alt mod. Însă, odată ce s-a constatat cu certitudine că toate cele peste 30 de credite, la acordarea cărora a participat, au fost restituite de către debitori înaintea retragerii licenței băncii, iar alte încălcări nu au fost invocate, consideră că nu a existat temei pentru menținerea moratoriului asupra creanțelor sale.

În conformitate cu art.434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului confirmă faptul că decizia din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință părților la proces la data de 29 iunie 2018 (f.d. 192), recursul declarat la 03 august 2018 de Alexei Timuș, fiind considerat a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La data de 10 septembrie 2018, în adresa intimațiilor, a fost expediată copia recursului declarat de Alexei Timuș cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

La data de 23 octombrie 2018 Banca Națională a Moldovei, iar la data de 14 noiembrie 2018 „Banca de Economii” S.A., au depus referință, solicitând declararea ca fiind inadmisibil recursul declarat de Alexei Timuș, împotriva deciziei din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, pe motiv că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de admisibilitate, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual. Recursul este declarativ și nu se încadrează în temeiurile invocate, soluția instanțelor inferioare fiind corectă, întemeiată și legală.

În conformitate cu art.439 alin.(2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

În conformitate cu art.439 alin.(3) Cod de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Alexei Timuș, este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art.432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art.433 lit.a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Alexei Timuș, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art.432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art.130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cît privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, instanța notează că obligația de a motiva o hotărîre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea *inter alia*, *Helle vs Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag.55; *Latourniere vs Franța*, 10 decembrie 2002, parag.2; *Hansen vs Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag.71-74).

De fapt în concepția instanței europene, articolul 6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs, care întemeindu-se pe dispozițiile legale specificate, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în cazul de față (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen vs Finlanda* (nr.2), 13 ianuarie 2009, parag.24; *Papaioannou vs Grecia*, 2 iunie 2016, parag.45 sau *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2018, parag.46).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Alexei Timuș.

În conformitate cu art.art.270, 433 lit.a), 440 alin.(1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Alexei Timuș.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh